

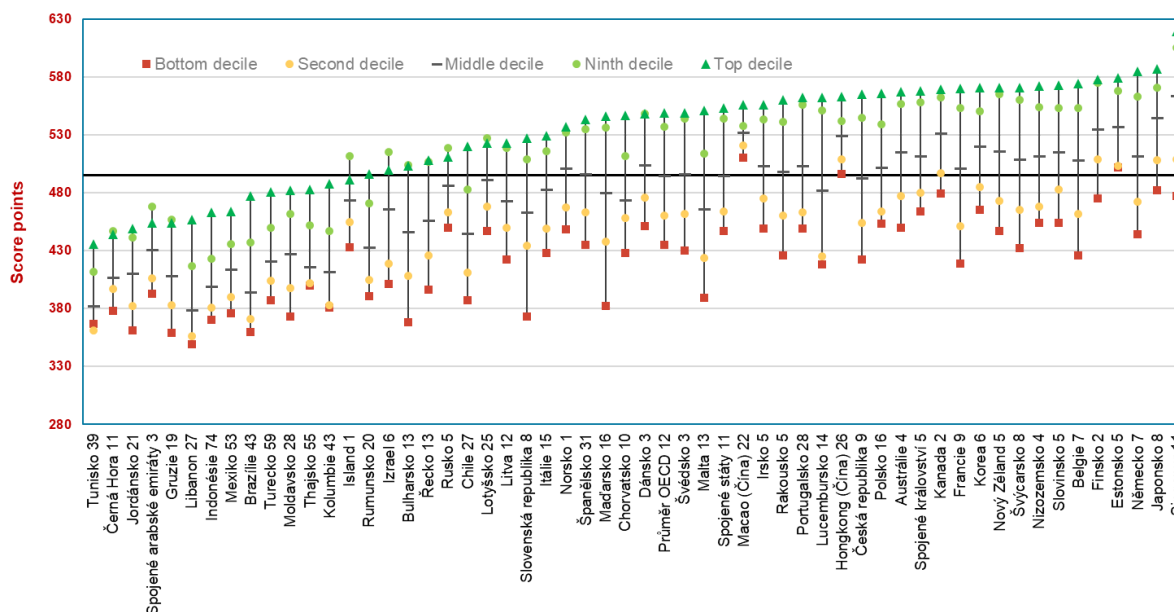
Co dělají jinak v zemích, kde žáci dosahují ve škole lepších výsledků? Publikujeme studii, která nabízí odpověď

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 7. června 2023 – Partnerství pro vzdělávání 2030+ a PAQ Research vydávají studii **Role zřizovatele školy v zemích s vynikajícími vzdělávacími výsledky a rovnými šancemi**. Studie mapuje roli zřizovatelů – obcí či úřadů – v Estonsku, Finsku, Nizozemsku a Kanadě a ukazuje dobrou praxi, díky níž se těmito zeměmi daří dosahovat lepších vzdělávacích výsledků, wellbeingu a rovných šancí žactva. Výsledky mají sloužit jako inspirace pro lepší nastavení českého vzdělávacího systému.

Autorský tým, který tvoří Karel Gargulák, Štěpán Kment, Michal Ostrý a Vladimír Srb, ve studii pojmenování konkrétní činnosti zřizovatelů, jež podporují efektivní správu škol – od provozu budov přes zajištění IT služeb, nábor zaměstnanců či právní servis po úsilí věnované zlepšování kvality výuky nebo podpoře žactva se speciálními vzdělávacími potřebami. Na základě analýzy dat získaných z rozhovorů se zástupci a zástupkyněmi místní školské správy a z vyplněných dotazníků pak popisují, jak je celý systém podpory a správy škol ve čtyřech zkoumaných zemích nastaven.

Autoři vybrali zkoumané země na základě jejich výsledků v mezinárodních šetřeních, které sledují nejen vzdělávací výsledky, ale také souvislost těchto výsledků s ekonomickým, sociálním a kulturním statutem. Z grafu níže je patrné, že výsledky českých žáků a žákyň, kteří mají nejlepší zázemí (top decile), jsou sice srovnatelné s podobně situovanými žáky v Estonsku, Finsku, Nizozemsku i Kanadě, ti a ty s průměrným zázemím (middle decile) jsou na tom už ale výrazně hůře. Pokud porovnáme výsledky žáků a žákyň s nejlepším a s nejhorším zázemím (bottom decile), vidíme, že rozdíly v Česku patří mezi jedny z největších v rozvinutých zemích (OECD).

Vzdělávací výsledky podle decilů indexu ekonomického, sociálního a kulturního statusu PISA

“Naše studie se proto zaměřuje zejména na identifikaci těch činností zřizovatelů škol, které pomáhají ředitelům a učitelům v jejich hlavním poslání: aby se každé dítě v jejich škole kvalitně učilo,” vysvětlují autoři cíl, s nímž ke zpracování studie přistupovali.

Jednou z otázek, na které autoři studie hledali odpověď, bylo například i to, jak se v těchto zemích daří snižovat administrativní zátěž vedení škol. Česká odborná veřejnost dlouhodobě upozorňuje na skutečnost, že ředitelé škol jsou administrativou natolik přetížení, že nemají čas na to nejdůležitější – na vedení sboroven a zlepšování kvality výuky na svých školách.

Podle studie Miroslavy Federičové: [Mezinárodní srovnání: české administrativní inferno](#) (IDEA Cerge-EI, 2019) tráví čeští ředitelé činnostmi jako jsou hospitace v hodinách, mentorování učitelů, koordinace a usměrňování jejich dalšího profesního vzdělávání nebo rozvojem vzdělávacích metod v průměru 15 % svého pracovního času. Nejvíce jim totiž zabírají jiné administrativní úkony a schůzky (přibližně 40 %).

Země	Estonsko	Finsko	Nizozemsko	Kanada (Ontario)
Zřizovatel	Tartu	Jyväskylä	Staj	GECDSD
Kolik procent své pracovní doby věnují ředitelé vašich škol své hlavní úloze, tj. pedagogickému vedení školy, ve svých školách (a nikoli administrativním nebo provozním činnostem)? Jaký je váš odhad na základě vašeho pozorování/průměr?	Zhruba bychom řekli, že přibližně 60 % svého času věnují leadershipu/vedení ve vzdělávání. Samozřejmě záleží na škole a na tom, jak vedení školy vnímá a definuje svou roli.	pedagogické vedení 50 %, ostatní práce 50 %	80 %	Myslím, že ředitelé tráví 50 % svého času provozními/administrativními záležitostmi.
Jaké procento své pracovní doby by ředitelé vašich škol MĚLI optimálně věnovat vedení/leadershipu ve vzdělávání na svých školách? Jaký je váš cíl, který považujete za dosažitelný?	Naším cílem/ambicí je poměr 80:20 a rozhodně je dosažitelný. Naším úkolem je poskytnout ředitelům potřebné nástroje a zdroje, abychom jim toto umožnili.	70 %	90 %	Myslím si, že v ideálním případě by měli 75 % svého času věnovat pedagogickému vedení, ale úspěch školy závisí i na některých provozních činnostech. Během covidu se natolik soustředili na provoz, že návrat k vedení/leadershipu v oblasti výuky bude ještě náročnější.

Čas ředitelů věnovaný pedagogickému vedení: pohled zřizovatelů, ze studie Role zřizovatele školy v zemích s vynikajícími vzdělávacími výsledky a rovnými šancemi

“Zřizovatelé, ať už se jedná o obce či regionální úřady, se ve zkoumaných zemích snaží svým školám co nejvíc ulehčit ve vedlejších procesech. Patří sem správa budov i péče o lidské zdroje. Oproti Česku mají zřizovatelé i jasnou roli v zajištění kvality vzdělávání. Pracují na rozvoji vedení škol, vymezení cílů pro zlepšování školy, vytvářejí prostor pro spolupráci škol. To všechno vyžaduje dostatečně rozsáhlý aparát lidí, kteří se jednotlivým agendám věnují. Školy se díky tomu mohou naplno soustředit na svou hlavní roli – vzdělávání a pedagogickou práci –, což se pozitivně projevuje na jejich výsledcích,” říká analytik PAQ Research Karel Gargulák.

“Snažili jsme se proniknout do maximálního detailu. Zajímalo nás nejen, jaké činnosti zřizovatelé pro své školy zajišťují, ale také kolik na to mají vyčleněno finančních prostředků a personálních kapacit. Zjištěné kapacity zřizovatelů jsme také přepočítali na český kontext,” říká Vladimír Srb, vedoucí pracovní skupiny Střední člunek Partnerství pro vzdělávání 2030+.

Vydání studie finančně podpořily Nadace České spořitelny, Nadace RSJ a nadace Blíž k sobě.

Zdroje pro editory:

Studie Role zřizovatele školy v zemích s vynikajícími vzdělávacími výsledky a rovnými šancemi je ke stažení [zde](#).

Kontakt pro média:

Radka Hrdinová, radka.hrdinova@partnerstvi2030.cz, 603 177 791

Partnerství pro vzdělávání 2030+ založilo v červnu 2020 sedm významných platforem ve vzdělávání podpisem Memoranda o Partnerství pro vzdělávání 2030+: Asociace krajských vzdělávacích zařízení, Asociace ředitelů základních škol ČR, Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání, Česká rada dětí a mládeže, Nadační fond Eduzměna, Národní síť Místních akčních skupin ČR a Stálá konference asociací ve vzdělávání (SKAV). Zapojené organizace se ztotožňují se dvěma hlavními cíli Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ a chtějí aktivně přispět k jejich naplnění: 1. Zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život. 2. Snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů. V dubnu 2021 se přidalo sedm organizací v roli odborných partnerů: Asociace výchovných poradců, Centrum Locika, Centrum sociálních služeb Praha – Pražské centrum primární prevence, EDUin, Jednota školských informatiků, Učitel naživo a Učitelská platforma. V červnu 2022 se k Partnerství 2030+ přidaly další čtyři organizace odborných partnerů: Asociace pracovníků Pedagogicko-psychologických poraden, Cyril Mooney Education, Nevypusť duši, a PAQ Research, z. ú. V listopadu 2022 byl založen a zapsán ústav Partnerství pro vzdělávání 2030+, z. ú. Od ledna 2023 vystupuje Partnerství pro vzdělávání 2030+ již jako samostatná organizace. Sledujte aktuální informace o Partnerství 2030+ na Facebooku. Našimi konzultačními partnery jsou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Česká školní inspekce, Asociace krajů České republiky a Národní ústav duševního zdraví.